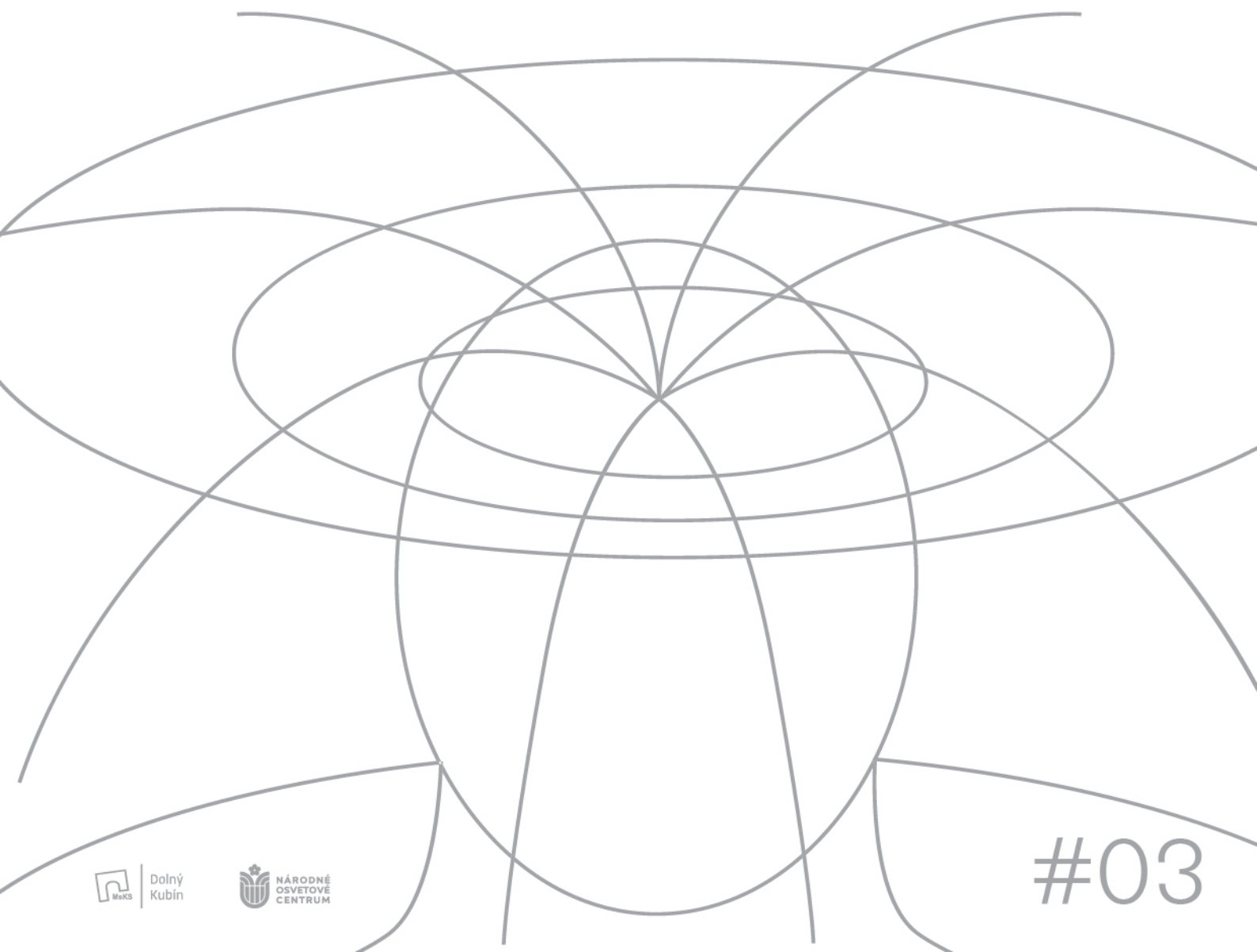

71

INFO / 19 JÚN 2025

Čom spieras'?

Dolný
Kubín

NÁRODNÉ
OSVETOVÉ
CENTRUM

#03

MOJA PRVÁ... DIEL DRUHÝ

Anketu viedol: Dušan Jablonský

Účastníkom 71. Hviezdoslavovho Kubína sme položili anketovú otázku: „Aká je vaša prvá spomienka na Hviezdoslavov Kubín?“

Anna (Ružomberok, 65 rokov)

To je dosť ťažká otázka. Pamätám si, že keď som tu po prvýkrát recitovala, tak som mala srieň, pretože ma zväzovala zodpovednosť a tvrdo som sa pripravovala. A keď som mala vyjsť na javisko, tak som všetko zabudla. To bol des, katastrofálny des. Vtedy ma niekto chytil za plece, dodnes si nepamätám kto, a povedal mi: „Neboj sa, to dáš.“ A ja som vyšla na javisko a odrazu to všetko bolo tam. Od tých čias mám pocit, že netreba nikdy tlačiť na pílu, pretože toto je úžasné miesto, úžasný priestor, kam sa treba čo najviac vracat a brať so sebou ľudí, ktorí milujú prednes, milujú divadlo poézie a umenie vôbec. Chodím sem s láskou.

Viktória (Ružomberok, 16 rokov)

Celkovo prvá spomienka na Hviezdoslavov Kubín je ešte z doby, keď som bola malinká. Recitovala som v I. kategórii a absolútne mi to nevyšlo. No a prvá spomienka na celoslovenskú prehliadku je, keď sme sem išli s celým LDO a bol to pre mňa absolútne úžasný umelecký zážitok. Odvtedy sa sem chodím aspoň pozerat každý rok, aj keď sa mi ešte nikdy nepodarilo tu súťažne recitovať.

Barbora (Partizánska Ľupča, 63 rokov)

Prvýkrát sme tu boli s divadlom poézie Žltá ľalia a bol to pre náš súbor Lunetrdlo veľký zážitok, veľmi sme sa tešili a s veľkým nasadením sme zahrali našu inscenáciu, o ktorej sme sa potom z hodnotenia dozvedeli, že to vlastne ani nie je divadlo poézie. ☺

Erik (Bratislava, 42 rokov)

Bol to rok 2004 a moja prvá spomienka bola z cesty, keď sme schádzali z toho posledného kopca pred Kubínom (už ani neviem, ako sa volá) a pod nami sa rozprestieralo samotné mesto. Takže moja prvá spomienka sa neviaže na prednes, ale na pohľad na Dolný Kubín.

Melánia (Brezno, stále mladá ☺)

Moja prvá spomienka na Hviezdoslavov Kubín je veľmi príjemná, pretože v tom čase to boli na Kubíne jedny z viacerých zlatých časov. Prvýkrát som počula Soňu Behulovú recitovať Orešianske jasličky, stretla som ďalších členov tejto veľmi silnej generácie recitátorov – Petra Zemaníka, Jarku Čajkovú a iných, ktorí dali umeleckému prednesu punc výpovede, smerovania, čo je veľmi dôležité u mladej generácie. A som veľmi rada, že dnes som počula úžasné texty a deti akoby nadväzovali na spomínanú generáciu a to, čo my sme kedysi skrývali do textov, tak dnes sa to objavuje znova. A veľmi prirodzene.

Lea (Brezno, 12 rokov)

Moja prvá spomienka bola veľmi pekná, prvá emócia veľmi silná, najmä pri prvom víťazstve. A aj hodnotenie poroty bolo super.

Veronika (Brezno, 43)

Môj prvý kontakt s Kubínom bol už dosť dávno, ale spomínam si, že tam bolo veľa radosti. Niektoré moje deti, moji žiaci neraz reagovali veľmi emotívne, boli tam aj slzy, ale väčšinou to boli slzy radosti a šťastia. Takže super. ☺

STÚPANIE

JE KRÁSNE

II. KATEGÓRIA POÉZIE

Text: Ingrid Zachorecová
Foto: Michal Lašut

„Stúpanie je krásne,“ boli posledné verše, poslednej recitátorky, ktorá uzavrela prednesy I/. kategórie. Naozaj je krásne, veď sme počuli prednesy, ktoré postúpili, a mladí interpreti si prešli postupným stúpaním jednotlivými súťažnými kolami a naozaj výkony mnohých z nich sú stúpajúce. V sále sa vznášali zaujímavé výpovede, prinútili uvažovať mnohých z nás, nastavovali zrkadlá života či bytia.

Kategória poézie priniesla osem prednesov, z ktorých viac ako polovica boli slovenskí autori, zvyšok boli európski. Za pochvalu určite stojí, že odznela aj slovenská klasika vo veľmi zaujímavom šate. Prevažovala veršovaná epika nad lyrikou, mohli sme si vypočúť aj niekoľko montáží a rôzne postupy a prístupy interpretov. Z pohľadu interpretačných zručností išlo o zaujímavé výkony s veľmi presvedčivou nahliadavosťou, osobnostnou výpoveďou a aj originalitou prejavu. Objavili sa i zaujímavé mimojazykové prostriedky, hry so zvukomalbou, spev, samozrejme to korešpondovalo s pravidlami umeleckého prednesu. Následne sme v našom lektorskom tíme odčítali takto ich výpovede:

Tomáš Rožnay, Alexander Sergejevič Puškin: Rozprávka o popovi a jeho sluhovi Truľovi – predstavil sa nám veľmi talentovaný recitátor, ktorý si zvolil ruskú klasiku, hneď v úvode zaujal kostýmom, podal premyslene prepracovaný výkon, príbeh pozvoľna vygradoval, zaujal rozprávačským talentom. Dalo by sa povedať, že jeho interpretácia povýšila text, kde bolo riziko, že skĺzne k prehrávaniu postáv, ale udržal si rovinu umeleckého prednesu. Veľmi pekne mu vyšla pointa príbehu, mal výborný moment prevrpenia v závere. Možno miestami mohol viac používať pauzy, ktoré by pomohli aj poslucháčovi orientovať sa v zmenách obrazov.

Samuel Konkoly, Peter Petiška: Saláma – týmto prednesom sa nám predstavil zaujímavý recitátor, kultivovaný, veľmi dobre pracoval s publikom, vedel si vytvoriť atmosféru v sále. Predloha, ktorú si vybral, však mala dobové úskalí, lebo bola napísaná v určitej dobe a kritizovala pomery v spoločnosti, preto odkrytie príbehu a danej problematiky bolo pre interpreta náročné. A v tomto prípade menej výrazné. Pomohlo by mu lepšie zhmotnenie príbehu, väčšia plasticita postáv a gradácia. Priniesol na javisko filozofiu a pokojný sošný prednes.

Adam Hanidžar, Peter Petiška: Dve rady zo ZOO – logickej záhrady – tak ako predloha hovorí, boli dve rady, ktoré predstavovali dve bájky a recitátor sa rozhodol pre ich montáž. Vytvoril si výbornú atmosféru s publikom, bol presný a jasný v intonačnej rovine, znútorňoval jednotlivé charaktery postáv a vhodne použil iróniu ako paralelu so súčasným životom. Technicky to mal dobre prepracované, bol výborný rozprávač. Úskalím však boli práve dva ucelené príbehy a ich skĺbenie nemalo vnútornú silu, čím sa mu to ako celok rozbiť. Pokus to bol dobrý, oceňujeme hľadačstvo recitátora.

Miriám Puchnerová, Miroslav Válek: Neviditeľné auto, viditeľný strom – recitátorka si vybrala známu predlohu, ktorá bola v jej podaní zaujímavá interpretovaná. Priniesla na javisko osvieženie, pozitívnu energiu a veľkú chuť recitovať. Premyslene si vystavala pred-

nes, pozvoľnou gradáciou sa dostala k zauzleniu deja. V dosť rýchлом tempe prechádzala jednotlivými obrazmi, čo jej niekedy nepomohlo, dej si žiadal spomaliť, nechať doznievať obrazy, konanie postáv. Pauzovanie mohlo viac zvýrazniť pointu záveru. Napriek tomu bola výsledkom úprimná, nefalšovaná výpoveď, ktorá zaujala.

Opäť vďaka réžii Judity S. a hereckému výkonu Vane-sy H. sme prežívali recitátorský príbeh II. kategórie s veľkým záujmom, dešifrovali metafory, symboly a bolo to veľmi zaujímavé divadlo.

JEDNOU VETOU (AUTOCHARAKTERISTIKY)

II. kategória poézia

Miriám Pucherová

Ahojte, volám sa Miriam, som zo Záhoria a rada kreslím, spievam, hrám divadlo a športujem. V Dolnom Kubine som prvýkrát a teším sa.

Thalía Král

Že vraj som talent, aj keď som maličká, to nehovorím ja, ale moja mamička. Rada recitujem, spievam, tancujem, pred kamerou tréma a strach mi chýba, na pódiu skutočne, cítim sa jak vo vode ryba.

Tomáš Rožnay

Veselý chlapec s osobitým humorom a milým úsmevom, ktorý dotvára atmosféru všade, kde sa objaví.

Samuel Konkoly

Rád si užívam dovolenku pri mori a cestovanie, počúvam hudbu, som veselej povahy a chcel by som byť hercom, no a okrem toho som členom Dychového orchestra mladých v Košiciach, kde hrám na bicie.

Adam Hanidžiar

Kreatívny s láskou k prírode a milujúci umenie z každej strany.

HODNOTIACA DISKUSIA O DETSKÝCH RECITÁTOROCH

Text: Alexandra Múdra
Foto: Michal Lašut

II. KATEGÓRIE

Odborná porota: Jana Mikiťková,
Ingrid Zachorecová, Eva Pršová

Jana Mikiťková: A keď už mamu ide z hrobu budiť, tak to je už veľmi naliehavé... Zuzanka sa mi zdala taká trochu málo smutná, ubolená, takže tu by som vyžadovala trochu silnejšiu energiu.

Eva Pršová: (recitátorke) Vieš, čo je bublina... To je tiež taký malý zázrak. Možno si nám mohla viacej nadávkovať z toho zázraku. Ten text nie je smutný, aj to, že bublina praskne, to vôbec nemusí byť smutné ani žiadna tragédia. Tak veď čo sa stalo? Urobíme si ďalšiu bublinu.

Ingrid Zachorecová: A potom to uvoľniť, lebo tá bublina chce lietať.

Jana Mikiťková: Tak, ty si si zobrala riadnu kladu.

Eva Pršová: (recitátorke) Nie žeby som ťa chcela teraz pred všetkými vyzdvihovať...

Otecko recitátorky: Kludne môžete.

Celá sála: (smiech)

Ingrid Zachorecová: Možno si to chcel nechať na publikum, či si sa zalúbil, alebo nezalúbil.

Recitátor: Áno, ani ja som sám nevedel.

Eva Pršová: To, že ty nevieš, to je už tvoj problém, ale ja verím, že áno.

Eva Pršová: A dobre si sa v tom texte cítil?

Recitátor: Hej, akoby som to bol ja.

Eva Pršová: Myslíš, že by autor použil slovo „docela“?

Recitátor: No, niečo som si tam pridal, hej.

Eva Pršová: To si mal tak pripravené, to gesto?

Recitátor: Nie, to mi tak vyletelo.

Eva Pršová: To znamená, že si dobrý improvizátor.

Recitátor: Hej.

Ingrid Zachorecová: To na konci priezviska čítam to ako j alebo ako i?

Recitátor: Ako chcete. (smiech)

Ingrid Zachorecová: Tieto témy, ktoré tam ukrýva Peter Petiška, v tej saláme... Ako komu by sa to páčilo, keby ho aj v dnešnej dobe niekto oklamal, či už pri tej saláme, alebo aj pri niečom inom?

Eva Pršová: Stále tu máme aj takého barana, ktorý ide s ovcou, bože, s kozou, kožou na trh.

Ingrid Zachorecová: Najviac pekný si bol pre mňa práve v tom závere.

Jana Mikiťková: Konečne sme pri tom Zakliatom čase. (sme v časovom sklze)

Pár chvíľ nato:

Eva Pršová: Ale k tomu až potom, neskôr. Aby som ťa len nechválila teraz... Hm, ale ešte ťa budem chvíľočku chváliť, dobre?

MOMENTKY Z HODNOTIACEJ DISKÚSIE O DETSKÝCH RECITAČNÝCH KOLEKTÍVOCH A DIVADLÁCH POÉZIE

DS ÚNIKOVÝ VÝCHOD, ZUŠ, VEĽKÝ KRTÍŠ

ANNA HÖGLUNDOVÁ – ROZHOVORY S KRÁLIKOM

DS ÚNIKOVÝ VÝCHOD, ZUŠ, VEĽKÝ KRTÍŠ

ANNA HÖGLUNDOVÁ – ROZHOVORY S KRÁLIKOM

Text: Alfréd Tóth
Foto: Michal Lašut

Miron P. rozpráva (my harcovníci rozborových seminárov už chápeme). Herečka z DS Únikový východ sediaci v prvom rade skúmavo pozoruje Mirona. Pohľad, ktorý vraví: „TY O ČOM TOČÍŠ?“

Hitzingerová: JA SOM TROŠKU
TAKÝ MASOCHISTA...

Hitzingerová: TO BOLA, TÁ ISTÁ BABA,
KTORÁ BOLA NA KRAJI?

Silvia: ÁNO.

H: TAK VYRÁSTLA?

H: ÚPLNE MA TÝM ZLOMENÝM PRSTOM ZMIATLA.

BÁSEŇ

JE PRESNÝ OPAK
ROVNICE

DANIEL PASTIRČÁK

Text: Pavol Náther

Daniel Pastirčák je básnik, esejista, výtvarník a kazateľ Cirkvi bratskej. S jeho básňami sa môžeme stretávať počas súťažných prednesov a teraz sa s ním môžeme stretnúť aj osobne v Dolnom Kubíne. A čo mu ako prvé napadne, keď sa povie Hviezdoslavov Kubín?

No prvé, čo mi napadne je, že údajne sa tam zoznámili Lasica a Satinský, chodili tam recitovať a tam sa skamarátili, takže keby už nič iné nespôsobil Hviezdoslavov Kubín, iba to, tak to stálo za to. Pretože oni priniesli nielen úžasný humor, ale aj také umenie hry so slovami, že to inšpirovalo našu generáciu a verím, že aj ďalšie. Druhé, čo mi napadne, sú moje deti, lebo všetky tri naše deti chodili recitovať, niektorí z nich dokonca vyhrali, raz či dvakrát celoslovenské kolo. Jonatán tam napríklad recitoval Jana Ondruša a Damián Elžota. Občas mali námietky ľudia v porote, že tomu nemôžu rozumieť, lebo sa im zdali mladí na také básne.

Keď teda hovoríš, že mladí nemôžu rozumieť „takým básňam“, tak ako sa ty na to pozeráš? Je podľa teba nejaká obmedzené vekom, kto môže akým básňam rozumieť?

Vieš čo, mne sa páči výrok od Tolkiena, ktorý vravel, že pri rozprávkach je predsudok, že sa majú písať pre deti a majú zodpovedať nejakým normám detskej psychológie, čiže to, čo vedia pochopiť. No a múdry Tolkien, veľký rozprávkár povedal, že rozprávka, ktorá nie je hodná toho, aby ju čítali dospelí, nie je hodná ani toho, aby ju čítali deti. Proste tá rozprávka musí v sebe obsahovať tajomstvo, niečo, čo mu ešte dieťa nerozumie, čo ho vlastne oslovuje a ťahá ho, aby tomu porozumel. A myslím si, že tak je to aj s poéziou. Báseň, ktorá ťa osloví, je tá báseň, ktorej rozumieš, ale zároveň má v sebe niečo tajomné. Nech máš 10 rokov alebo 50. Keď spomíname Hviezdoslava, tak ten mňa práve neoslovoval. Keď sme mali poéziu na slovenčine, tak sme začínali od Hviezdoslava a Sládkoviča. A to prvé, čo som sa učil v škole je, že poézia to je nejaká forma - jazyk, ktorý ma absolútne nezaujíma. Bolo mi to cudzie, vzdialené, umelé. A potom som sa dostal k čítanke môjho brata, deviataka, otvoril som ju a tam boli Ferlinghetti, Whitman, Jeffers. A pozerám, že to čo je? To je poézia?

Áno aj toto je poézia. Myslím si, že poézia by sa mala učiť úplne naopak. Začínať by sa malo od súčasných básnikov, pretože oni dokážu oslovovať aj širšie masy. A potom sa môžeme vracieť späť k Hviezdoslavovi, Sládkovičovi alebo k Shakespeareovi.

Tým som chcel povedať, že nie je žiadne obmedzenie pre chápanie poézie. Musíš zistiť sám čítaním, či ťa tá ktorá báseň niečo prináša. Ak je báseň dobrá, tak to je jazyk, ktorý obsahuje schopnosť prekročenia. Že rozpráva o niečom, čo presahuje jazyk, ale pritom používa jazyk. A keď ťa to niečo v tej básni osloví, môže byť nejaká metafora, ktorá v tebe zrazu vyvolá hlboký pocit vedomia zmyslu o existencii, prepojenia s vesmírom, a keď to zaznie v tebe, to znamená, že tá báseň je dobrá pre teba.

Ty, keď tvoríš básne, tak ich tvoríš tak, aby boli dobré pre teba, alebo rozmýšľaš aj nad tými ľuďmi, ktorí to budú čítať alebo recitovať, či sú dobré pre nich?

Keď ju píšem, nemyslím na nikoho. Je to podivuhodné, lebo nemyslím na nikoho, ale pri tom to niekomu hovorím. Nevie, kto to je. V niečom mi to však pripadá tak, že báseň v štádiu zrodu je implícitná modlitba.

Ty ani nevieš, že sa modlíš, ale oslovuješ niekoho mimo seba, hoci hovoríš k sebe. Ale potom, keď už je ten text hotový a chcem ho prečítať niekomu, tak ho začínam čítať očami iných. Dám ho prečítať kamarátom, ktorí povedia, že toto tam je navyše... Čiže potom hľadám to, aby to komunikovalo s ľuďmi. A vtedy myslím najprv na básnikov, na ľudí, ktorí tej reči rozumejú. Ale je pravda, že v poslednom čase si hovorím, že poéziu takmer nikto nečíta. Mám pocit, že poéziu čítajú básnici básnikom.

A ešte recitátori.

Áno, ešte možno tí. Ale však tie básne by mali byť pre ľudí. V poslednom čase, keď napíšem báseň, tak väčšinou mám ambíciu, aby to malo takú formu a takú aktuálnosť, aby to oslovilo aj ľudí, ktorí nečítajú poéziu. Ale to je len tak vo mne. Ja mám potrebu písať básne a hľadám dôvod, prečo to robím, keď to číta tak málo ľudí. A to nie je len na Slovensku. Keď som sa rozprával s Čechmi, tam sa tiež málo číta poézia.

Dobre, a prečo to teda robíš? Aká je tvoja vnútorná motivácia?

Po prvé, sú veci, ktoré sa nedajú povedať inak ako poéziou. A po druhé, tie veci, ktoré sa nedajú povedať inak ako poéziou, chcem hovoriť aj ľuďom, ktorí ešte poéziu nečítajú. A chcel by som to napísať tak, aby ich to oslovilo, aby to bolo pre nich pochopiteľné, aby to k nim preniklo. Niekedy my, ktorí píšeme básne, máme taký elitársky postoj, že my proste robíme s jazykom niečo zvláštne, čomu iní nerozumejú. A chceme to urobiť ešte zvláštnejšie, ešte zvláštnejšie. Tak ja mám teraz opačný prístup, že chcem to urobiť ešte jednoduchšie, ešte jednoduchšie, ešte prístupnejšie. Ale neviem celkom presne, ako na to.

Vieš o tom, že celkom často sa tvoje básne recitujú na súťažiach?

Áno? Tak to ma teší.

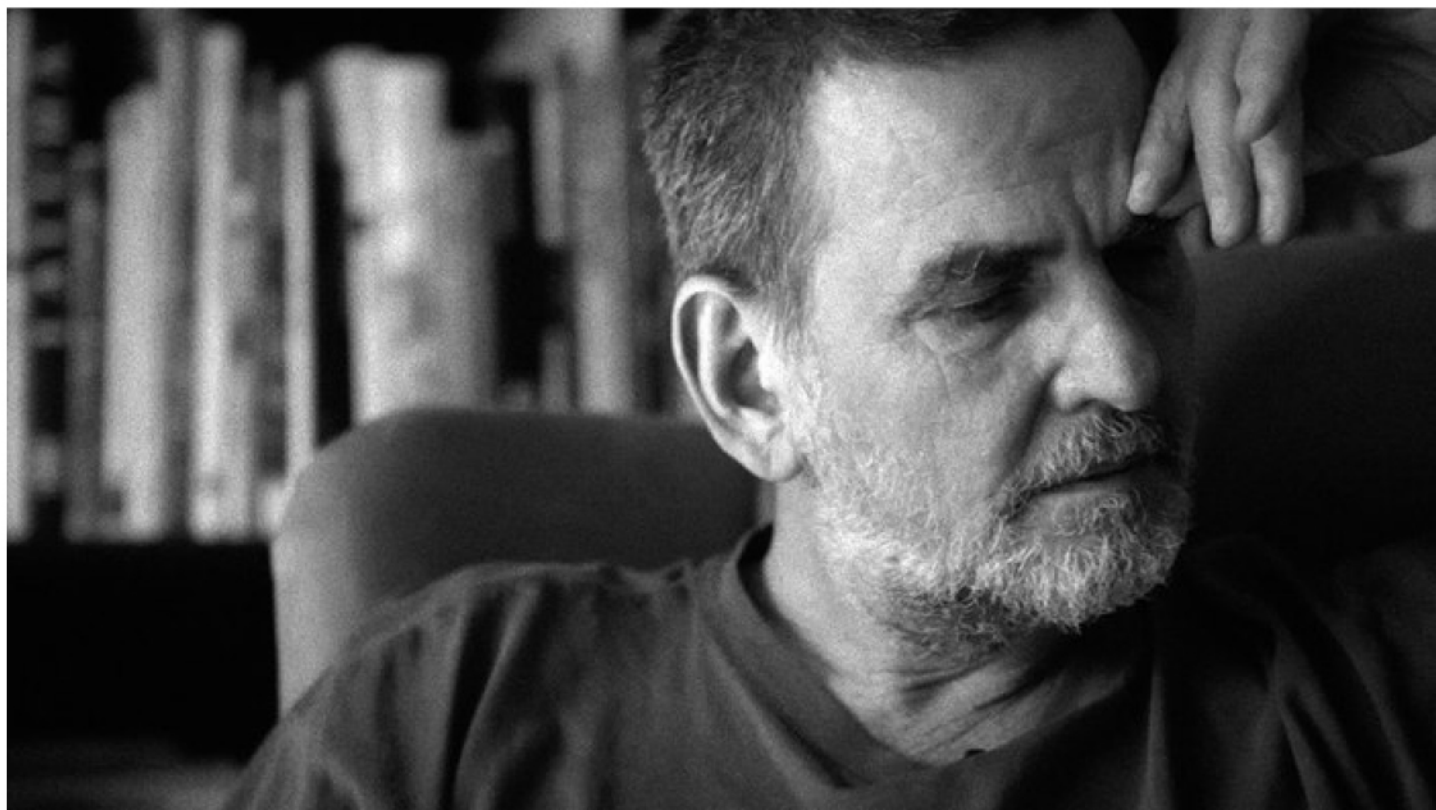
A chcel by si počuť, ako niekto recituje tvoju báseň? Alebo keď ju napíšeš, tak ju už odovzdávaš iným, nech si s ňou robia, čo chcú?

Chcel by som počuť, vieš, lebo... Lebo keď to niekto recituje, tak do toho dáva niečo vlastné a zrazu tú báseň nejako mení. Však vlastne báseň je živá až vtedy, keď ju prijme niekto ďalší od toho autora a zmení ju tým, že ju robí svojou vlastnou. Lebo samozrejme, ako som povedal, báseň je určená pre toho, ktorý niečo cíti, keď to

číta, niečo sa ho dotkne. A to niečo môže byť u každého iné. Veď báseň je zo všetkých foriem reči tá, ktorá sa úplne cielene snaží zmnožiť svoj význam v otvorených asociáciách. To je presný opak ako rovnica, kde máš písmená alebo čísla, ktoré sa dajú prečítať ako recept, podľa ktorého urobíš experiment. A naopak, báseň, tá chce svoje slová zapojiť do nekonečných významov. A keď ju niekto recituje, tak sa mu môže podariť vyjadriť niečo, z čoho je aj sám autor prekvapený, že to tam pred tým ani nevidel.

Občas stáva, že keď recitátori recitujú, tak tie básne si škrtajú, keď sú dlhé. Ako to vnímaš, keď niekto takto zasahuje do tvojej tvorby?

Je mi to jedno. Lebo ja sám neviem, či by som to niekedy nemal ešte viac zoškrtáť. Ale, samozrejme, dobre škrtáť treba vedieť.

O ČOM SPIEVAŠ? ... HLBŠIE, HLBŠIE NADÝCHNUTIA POTREBUJE PREDNES REFLEXIA RECITÁTOROV

II. KATEGÓRIE – PRÓZY

Text: Jana Mikitková
Foto: Michal Lašut

Detské recitátorky a recitátori tejto kategórie predstavili mnohé svoje kvality. Dominovali prirodzení rozprávači so zmyslom pre oslovenie publika, výrazovo tvárni interpreti schopní vytvoriť sugestívnu atmosféru či vystavať trefné pointy. Dramaturgicky si všetci interpreti zvolili výlučne slovenských autorov. Medzi literárne kvalitné predlohy patrí texty Dušana Duška a Alexandry Salmely. Populárne, ale literárnou kvalitou menej hodnotné predlohy reprezentovali ukážky Romana Brata, Marty Hlušikovej, Ivana Popoviča a Silvie Demovičovej. Tematicky úryvky reflektovali prirodzené záujmy žiakov 5. a 6. ročníka ZŠ: prvé lásky, rodinné a priateľské vzťahy, hľadanie vzorov, problémy v škole aj rozprávkové motívy. V duchu verša Buzzásyho básne Bazová duša, odporúčam lektorom a ich zverencom venovať väčšiu pozornosť výberu kvalitných ukážok, ktoré nadaným recitátorom ponúknu dostatočný materiál na osobnostné výpovede. Povzbudzujem ich k prirodzenej práci s priamou a nepriamou rečou bez jej odčlenenia alebo stotožnenia sa recitátora s danou postavou, k vedomému používaniu základných výrazových prostriedkov (reč, hlas, mimika) bez zbytočných mimovoľných gest, ktoré neposúvajú výklad textu. Verím, že aj vďaka tomu nám títo talentovaní detskí recitátori s nesporným potenciálom v budúcnosti ponúknu ešte hlbšie zážitky.

Luboš Janeta, Zákamenné

– Dušan Dušek: Dvere do kľúčovej diery

Nadaný a prirodzený recitátor si vhodne zvolil vďačný chlapčenský text o prvom zamilovaní s prvkami láskavého humoru. Oceňujem prirodzenosť a citlivosť interpreta pri tvorbe pasáží do vzťahov ešte nezásväteného chlapca, ktorého „školi“ o čosi skúsenejší kamarát Maťo. Osobitne vyzdvihujem Lubošovu uveriteľnosť stvárnenia nováčika v láske. Odporúčam ešte viac sa sústrediť na drobnokresbu jednotlivých situácií (napr. naháňačka psom v záhrade) a dotiahnuť rovinu rozpráv-

vača, ktorému by prospela podrobnejšia práca s výrazom a tempom textu. Podporujem ho aj v hlasovom vyvážení textu a v dôslednejšej artikulácii.

Ester Fedorová, Kostolište

– Dušan Dušek: Holokrk

Výrazne disponovaná recitátorka si vybrala kvalitnú a do tejto vekovej kategórie náročnú predlohu, ktorá už pracuje s metaforou života ľudí (babka a dedko) a zvierat (sliepočka a kohútik), spomedzi ktorých v závere „víťazia“ zvieratá (holokrk). Interpretka má po celý čas prednes vo svojich rukách a presvedčivo jemným humorom i sarkazmom tlmočí aj významovú rovinu pre dospelých (žiarnosť, nevera). Dokáže vybudovať vzťahové napätie i spracovať fantazijné prvky Dušekovej poetiky (dedko ako kohútik). Má výrazný recitátorky nadhľad, civilný prejav, prirodzene rozpráva príbeh, ide po jeho zmysle bez zbytočného exhibovania. Odporúčam mierne skrátenie textu vzhľadom na jeho rozsah a náročnosť.

Johny Stojka, Veľké Ludince

– Ivan Popovič: Leto plné zázrakov

Osobitý živelný recitátor s výrazným temperamentom, s veľkou chuťou tlmočiť príbeh, so zmyslom pre humor aj schopnosťou prirodzene vytvoriť atmosféru zamilovanosti. Živelnosť ho však miestami trochu zrádza. Odporúčam kultivovať artikuláciu a melódiu reči, prácu s priamou a nepriamou rečou, s dôrazom bez jeho nadužívania, povzbudzujem ho odstrániť nadbytočné používanie gest a spracovať humor bez tlačenia na vtíp. Potenciál a čaro interpreta je však nepopierateľné, vyzdvihujem jeho autentickosť prejavu a verím, že ho v budúcnosti aj vďaka výberu kvalitnejšieho textu budeme ešte na kubínskom javisku počuť.

Kristína Vachulová, Humenné – Marta Hlušiková:

Prečo nemajú prsty na nohách svoje mená

Jemná a citlivá interpretka ponúkla rozprávku o prs-

toch na nohách, ktoré si hľadajú svoje miesto v živote. Podobne ako ona sama. Chválím jej prirodzený kontakt s publikom, výraznú adresnosť i hravosť prejavu. Dobre uchopila rozprávača, aj vďaka kultivovanej reči a práci s hlasom. Dôveruje pauze, vďaka čomu vytvorila potrebné napätie ukážky. Podporujem ju ešte lepšie spracovať priamu reč a vyhnúť sa ilustratívnym podtextom (napr. smutný text povie smutne). Úryvku by prospela redukcia úvodnej časti napísanej z pohľadu dospelaj autorky, ktorá tvorí rozprávku, čím by recitátorka získala kratší a uveriteľnejší kompaktný celok.

Alica Gotthardová, Bojnice

– **Alexandra Salmela: Zaklätý čas**

Oceňujem dramaturgiu textu a jeho úpravu. Salmela je nepochybne kvalitná autorka s vždy prítomným posolstvom predlohy. Jej prózy sú však pomerne rozsiahle a náročné na krátenie, preto je skôr vďačnejšia na čítanie ako na umelecký prednes. V tomto prípade však výnimka potvrdzuje pravidlo, hoci by text mohol pokojne začať až vetou: „Ocko vraví, že som jeho slniečko.“ Talentovaná recitátorka jemne a citlivo vytvára sugestívnu atmosféru prednesu, jej prirodzená energia ladí s jemnosťou slepého dievčatka Mimi, ktorého príbeh interpretuje. Povzbudzujem ju k odkrytiu viacerých výrazových polôh hlavnej hrdinky, ktorá nemusí byť vždy len jemná, aj k výstavbe tempa prednesu. Záverečné posolstvo by mohla viac odľahčiť, aby nepôsobilo mentorsky. Napriek tomu sa jej podarilo pretlmočiť dôležitú myšlienku o čase, ktorý nezastane, a preto by sme ho mali čo najviac tráviť s blízkymi.

JEDNOU VETOU (AUTOCHARAKTERISTIKY)

II. kategória próza

Kristína Vachulová

Síce som malá, ale počuť ma dodálek.

Ivana Pauková

Som veselá temperamentná osoba, ktorá má rada ľudí, divadlo, šport, tanec a veľké publikum.

Samuel Brand, Lučenec

– **Silvia Demovičová: Správny chlap**

Mladého recitátora s výrazným potenciálom oslovil text súčasnej autorky YA (young adult) románov. Napriek výraznej didaktickosti predlohy, ktorá neponúka interpretovi dostatok významových rovín, ho chválím za uvoľneného a prirodzeného rozprávača príbehu a najmä za pozoruhodnú autenticnosť a cit pri spracovaní úprimného vyznania hlavného hrdinu mame ku Dňu matiek. Recitátorovi sa podarilo tlmočiť posolstvo o tom, že každý sa môže s tým, čo mu nejde, vyrovnáť nápadito po svojom. Podporujem ho v precíznejšej práci na technike reči a hlasu aj k celkovej výstavbe tempa prednesu.

Teo Szöllös, Rožňava

– **Roman Brat: Príbeh o vší**

Veľmi tvárny, výrazný a disponovaný rozprávač. Vyniká v prirodzenej práci s publikom. Je adresný, autentický, dokáže si vziať i udržať divácku pozornosť, má nadhľad a umne pracuje s humorom i napätím. Interpretáciu príbehu však zbytočne posúva do roviny „prednášky“, v rámci ktorej nadužíva nefunkčné a popisné gestá rúk. Recitátor jeho kvalít ich nepotrebuje a môže sa pokojne oprieť o jazykové prostriedky umeleckého prednesu. Odporúčam dopracovať priamu a nepriamu reč bez jej odčleňovania. Nadaného interpreta povzbudzujem v budúcnosti k výberu literárne kvalitnejšej predlohy, ktorá mu ponúkne dostatočný materiál na pretlmočenie zásadnejšieho posolstva textu.

Alica Gotthardová

Veselé a zvedavé dievča, ktoré stále spieva a miluje knihy, divadlo a kone.

Johny Stojka

Som temperamentný Róm, milujem vystupovať pred obecnstvom, mám rád pozornosť, uznanie a potlesk, aj preto chcem byť hercom a som rád, že som to už teraz dotiahol ďalej ako ktokoľvek z mojej rodiny, takže všetci „naši“ sú na mňa patrične hrdí a ja si to nesmierne užívam.

PÝTAME SA RECITÁTORSTVA

1

Text: Alexandra Múdra
Foto: Michal Lašut

Prvá časť prednesov druhej kategórie sa niesla v rôznych tematických prostrediach. Od smutnej Zuzanky Hraškovie sme sa presunuli k úžasnému zázraku, akým je mydlová bublina, nato sme si sadli do neviditeľného auta, vymýšľali sme leť so všou, boli sme svedkami Holokrkovej spásy, hľadali dvere do kľúčovej dierky, ale aj zistili, ako sa s trampotami z lásky rátaajú „poriadni chlapi“. Recitátorov sme sa pýtali: Čo ťa najviac bavilo na tvojom prednese alebo na texte, ktorý si prednášal/prednášala?

Adela Polčáková: Na tomto texte najviac?

Bol síce dosť smutný, ale najviac ma na tom bavilo to, že to aj napriek tomu, že je starý, ide do novej doby, lebo teraz je veľa ľudí šikanovaných a nemusí to byť iba tou macochou, ale aj rôznymi ľuďmi, a nemá im kto s tým pomôcť. Ja som sa do toho tak vžila.

Teo Szöllös: Mňa najviac asi bavilo, že je to ako keby taký školský príbeh o deťoch v škole, ktoré si vymysleli vlastné všie prázdniny a mňa to na tom tak baví, že taký vtíp sa do toho snažím vkladať, aby to bolo také interaktívne s tým publikom.

Luboš Janeta: To, ako sa môj kamarát tváril, že všetko vie, ale pritom nič nevedel a ja som bol z toho úplne vyburaný, že prvá láska, a on sa tváril, že všetko vie, že to je úplne najlepšie, a pritom nevedel vôbec nič a vedel ešte menej ako ja.

Miriám Pucherová: Keď sme vyberali text, tak bol taký prvý text, čo mi tak skočil, že to chceme, tak ma to zaujalo, to neviditeľné auto a že to sa snažia vyriešiť, že všetky tie deti sa po čase stanú neviditeľné, že tí rodičia sa to snažia vyriešiť, a je to podľa mňa taký pekný text.

Johny Stojka: Mňa na texte bavia tie smiešne slová „lca“, tá láska a ten „Christián“ a tak... A keď recitujem, tak ma baví, keď mi ľudia tleskajú a keď som stredom pozornosti a všetko.

Ester Fedorová: Najviac sa mi páčilo to, že ten text bol veľmi vtípný a úplne pasoval k mojim starým rodičom.

Lea Vlčková: Mňa na tom texte bavilo, že sa s ním dá tak pekne pracovať, môžeme ho povedať v podstate každý raz inak a je to dobrý text.

PÝTAME SA RECITÁTORSTVA

2

Text: Alexandra Múdra
Foto: Michal Lašut

Druhá časť prednesov v miere tematickej entropie nezaostávala za tou prvou. V tomto prípade sme sa od popa a jeho sluhu Truľa plynule prehrýzli salámou, a keď sme boli hotoví, vypočuli sme si dve rady zo ZOO-logickéj záhrady, dozvedeli sme sa, prečo nemajú prsty na nohách svoje mená, spoznali sme správneho chlapa, dostali sa do podružia zakl'ateho času, spievali si vystahovaleckú a kládli si dôležité otázky o svojom pôvode, až sme sa napokon ocitli s Jakubkom na rebríku. Tieto vyčerpávajúce presuny museli dať recitátorom zabráť. Preto sme sa ich tentokrát spytovali: Čo bolo pre teba v prednese najväčšou výzvou?

Tomáš Rožnay: Bola to artikulácia.

Nikolas Vislocký: Pochopiť asi ten prednes, čo ním chcem vlastne povedať divákovi naspäť.

Adam Hanidžiar: Pre mňa to bolo pauzovanie.

Thal'ia Alexandra Král: Asi tiež tá artikulácia, ako povedal môj kolega, aby mi diváci rozumeli, čo hovorím, takže to je podľa mňa aj najdôležitejšie.

Alica Gotthardová: Pre mňa bolo najväčšou výzvou hovoriť hlasno, artikulovať a vystúpiť na to pódium.

Samuel Brand: Korigovať si ten čas, lebo ja som to mal dosť dlhé a nechcel som to mať ani veľmi rýchle, a potom aj čas by som preskočil, tak som to musel tak urobiť, to bolo najťažšie pre mňa.

Samuel Konkoly: Pre mňa bola najväčšou výzvou asi tiež tá artikulácia, aby mi diváci rozumeli, čo vlastne rozprávam.

TRIČKO DŇA

Text a Foto: Julka Oreská

1

Ako prvého som si odchytíla Mareka, ktorého odev nás upozorňuje na to, že kultúra sa nenachádza iba v jogurtoch. Samozrejme, to všetci návštevníci a návštevníčky Hviezdoslavovho Kubína zaručene vedia a nie je potrebné to vysvetľovať. Koľko však toho vieme o mliečnych výrobkoch? Užitočné mliečne baktérie vieme nájsť vo všetkých fermentovaných mliečnych výrobkoch, ako sú biele jogurty, kefir či brynza. Pomáhajú k lepšiemu tráveniu a podporujú zdravú črevnú mikrobiotu.

Aj počas druhého festivalového dňa v Kubíne som striehla na zaujímavé tričká. Včera sa mi nepodарило odchytíť si Karola D. Horvátha, ktorý má na sebe vždy niečo so smiešnym či inak výrazným motívom. Celé popoludnie som na neho preto striehla, aby som si ho mohla odfoťiť a zaradiť do rubriky. Nevylučujem, že sa v tejto rubrike objaví znovu.

TRIČKO DŇA

Posledným z mojich včerajších textilných úlovkov je Karol D. Horváth. Toto tričko s ikonickým režisérom Alfredom Hitchcockom je jedným z viacerých motívov, ktoré si dal Karol sám vyhotoviť. Nášmu čitateľstvu odporúča najmä filmy Vertigo a Okno do dvora (Rear Window). Nenechajte sa odradiť tým, že majú Hitchcockove filmy už nejaký ten rôčik. Tento britský režisér bol prezývaný Majster napätia a dodnes sa o ňom študuje na filmových vysokých školách. P.S.: Istá pani si raz myslela, že je Alfred Hitchcock na Karolovom tričku sám Karol a pochválila mu nápad, nosiť na sebe svoju vlastnú podobizeň.

3

Juditú poznáte ako pani režisérku, ktorá má na starosti vymýšľanie dramatických predelov medzi jednotlivými prednesmi. Včera nás potešila nielen svojou prítomnosťou, ale aj tričkom s mačičkami v červených vianočných čapiciach. Kto je táto diva?

2

TRIČKO DŇA

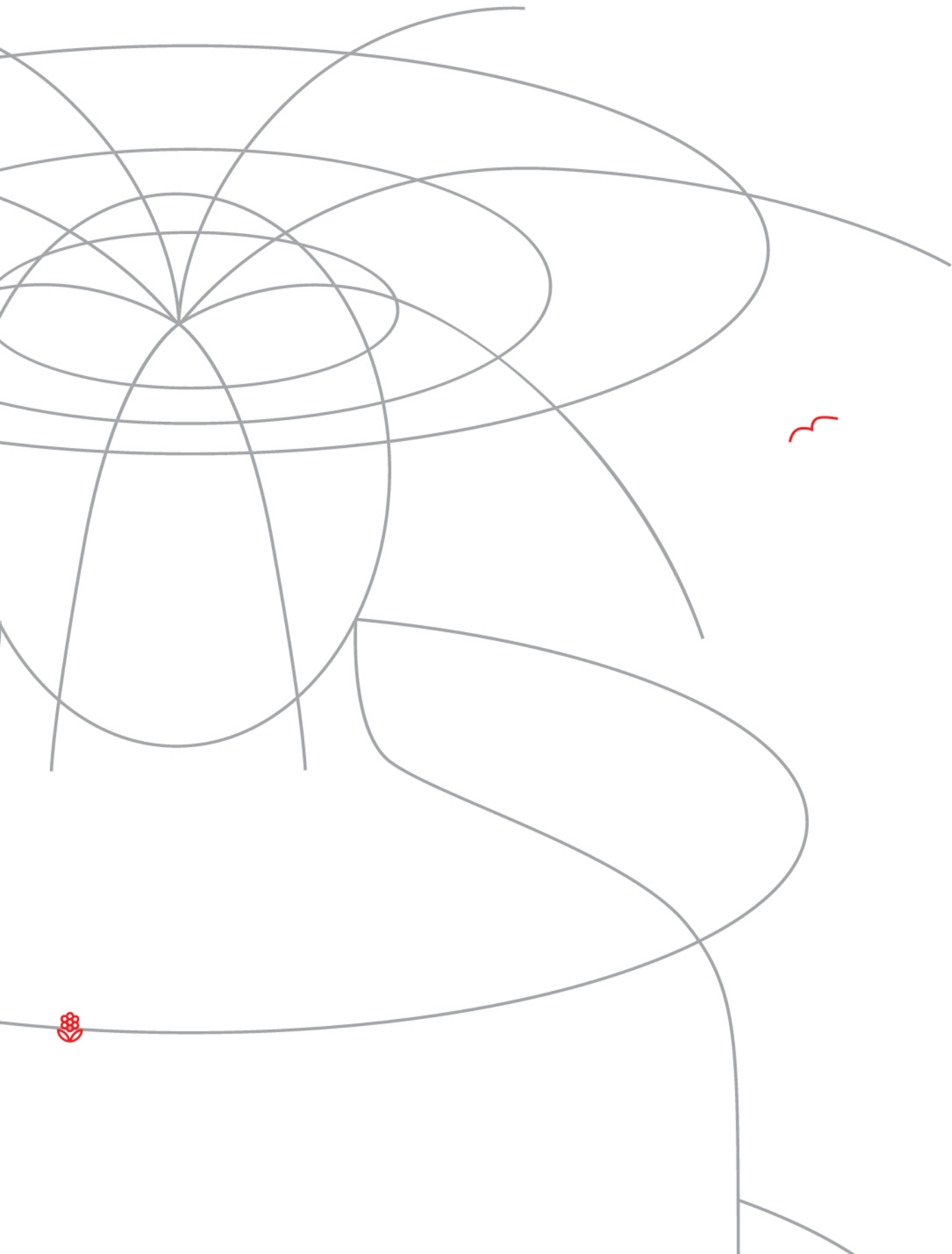

DDS BEBČINA

Darmo si človek mení všakové šaty,
keď človek človeku je vlkom.

Možno to príde zajtra, možno vekom,
keď sa náš život energicky rozkošatí

Jarko

DDS BEBČINA, PRI ZUŠ Š. BALÁŽA

NOVÁ DUBNICA

V. STANKOVSKÝ - ŠATY ROBIA ČLOVEKA?

RÉŽIA: EMMA MARTINÁKOVÁ

Text: Dušan Jablonský
Foto: Michal Lašut

Čo bolo prvotnou inšpiráciou na vznik tejto inscenácie?

V súbore sme si všimli, že akosi sa všetci okolo nás, a rovnako aj my, berieme strašne vážne. A že je to skôr mínus ako plus. Všetci sme predsa v podstate rovnakí. Nejaký vyzeráme, niečo máme v hlave. Nie vždy sme dokonalí, nie vždy sme krásni. Chceli sme preto ukázať, že takéto branie sa veľmi vážne, ľpenie na imidži a krásne nie je vždy správne a my takí byť nechceme. A touto inscenáciou sme sa chceli zbaviť nutkania brať sa vážne.

Nové šaty, nové topánky, nový mobil, nové všetko. Keď to nemáš, si lúzer. Takéto tlaky pôsobia na naše deti zo všetkých strán. Ako sa s tým vyrovnávali?

Práve aj touto inscenáciou sme chceli, deti nevynímajúc, poukázať na ľudskú zlobu, ľudskú závišť, prílišné obkľopovanie a vystatovanie sa materiálnymi vecami.

Deti tieto tlaky vnímajú, vnímajú, že ak nemajú všetko najlepšie, najnovšie, veľmi často sú rovesníkmi neprijatí. A aj prácou na tejto inscenácii prešli deti tak trochu prerodom k poznaniu, že nepotrebujem mať najlepšie oblečenie na to, aby som bol hodnotným človekom. Že dôležité je to, čo mám vo vnútri v sebe, že sa rešpektujeme, že sa máme radi.

Na deťoch bola veľmi viditeľná radosť z hrania, išla z nich úžasná energia. Bolí také aj počas prípravy inscenácie?

Samozrejme. Celá táto inscenácia je naše spoločné dielo. Často od nich prišiel nejaký nápad, ktorý mi ukázali. Ja som to potom nejakým učením spojila s mojou predstavou a vznikol konečný výsledok. Od začiatku som to tak chcela, aby to bola naša spoločná práca, aby som len deťom niečo nenadirigovala, ale aby sa v tom cítili čo najlepšie.

JEDNOU VETOU (AUTOCHARAKTERISTIKY)

Divadlo

DDS Bebčina (Emma Martináková)

JA vediem tento môj milovaný bláznec
a MY sme jedna veľká srdcová pohroma

ROBIA ŠATY ČLOVEKA?

Text: Katka Hitzingerová
Foto: Michal Lašut

Máš toho veľa? Zle je. Máš toho menej? Zle je. A kedy je tak, že to vyhovuje aj tebe aj iným? Kedy sa rôznorodosť nebude „žiť len na tričkách“ s výraznými sloganmi, ale aj v prítomnosti a najlepšie s konaním? A mám ešte ťažšiu otázku: Kedy je človek človekom? Nedá mi to. Ešte jednu: Kto robí človeka človekom? A kto je to človek?

DDS Bebčina pri ZUŠ Štefana Baláza z Novej Dubnice pod vedením Emmy Martinákovovej si použitím textu od Vladislava Stankovského Šaty robia človeka? kládli podobné otázky. Detský recitačný kolektív prichádza na javisko demonštrovať, že odev determinuje ich postavenie, ich funkcie a spoločenské zaradenie. Z chóru sa vyčleňuje interpretátorka, ktorá nekladie dôraz na odev, ale na doplnkový artefakt k odevu – látkovú vreckovku (kapesník). Využitie rekvizity – vyfúkanie si nosa sa povyšuje na symbolické konanie niečo nečistého a odpudzujúceho. Čiže vyčleňovanie. Látkový kapesník dnes málokto používa. Dá sa povedať, že ide o „retro“, s ktorým sa stretávame u staršej generácie, čím sa môžeme v interpretácii inscenácie prikloniť k poukázaniu na tradičnej hodnotu, možno niekde hlbšie podstatu človeka. Každopádne vyčlenený Giufa zo

skupiny reaguje hľadaním, ako sa prispôbiť spoločnosti. Rozhodne sa. Vyberie si stratu individuálnej hodnoty. Nevie síce jeho motiváciu, prečo chce byť súčasťou pokryteckej spoločnosti, ale „v lepších šatách sa mu bude lepšie dariť“. Giufovým rozhodnutím sa inscenácia rozdeľuje na dve časti: jednotlivec sa prispôbuje spoločnosti a spoločnosť pre svoje absurdné motivácie bojuje proti jednotlivcovi. Veľmi aktuálne na slovenské pomery. Kapesník nám mizne.

Súbor pracuje s neuveriteľnou energiou a temporytmom, ktorý drží diváka od začiatku do konca a motivuje ho, aby si všímal jednotlivé obrazy v mizanscénach, v ktorých je nadhľad, vtip, ale aj mrazivé konštatovanie nehumánosti (vytratenie sa človeka z človeka). Emma Martináková s kolektívom detí jednoducho, koncepčne a presne odкрýva dilemu jednotlivca, ktorý v závere získava nadhľad nad spoločnosťou postavenú za akousi bariérou dvoch praktíkablov. Nuž, ale je bezmocnosť alebo priznanie sa na nezmyselné konanie spoločnosti dostačujúce na to, aby sme si odpovedali, či šaty robia človeka?

HODNOTENIE POROTY

RUKY V POHYBE - AUTORI PÍŠU O SVOJOM PÍSANÍ

Poetka, textárka a prekladateľka z poľštiny **Silvia Kaščáková** nám poskytla možnosť nahliadnuť za svoje riadky pre deti. Prezradila, čo bolo impulzom k napísaniu básne **Tri sestry** z knih veršov **Osem miliárd básní (FACE, 2024)**.

TRI SESTRY

Najlepšia priateľka
býva vždy sestra,
takže ak takú máš,
tak si ju nestráť.
Až k svojmu srdcu
jej koberec prestri,
viem, o čom hovorím,
mám až tri sestry.

Trikrát sa poteším,
trikrát sa zbláznim,
mám s tromi sestrami
trikrát viac prázdnin.
Keď všetky tancujú,
nemá kto umyť riad,
musím sa sestričiek
opýtať na trikrát.

Tanečné umenie
rušiť sa nepatrí,
zábava graduje,
skáčeme raz, dva, tri!
Je to náš rodinný
tanečný štýl,
žijeme do tanca
zo všetkých síl.

Hudba hrá veselo
a v každom storočí.
Ach, milé sestričky,
život sa neskončil.
Ktosi nám nadelil
pár šťastných nedelí,
keby sme vedeli,
keby sme vedeli...

Mám tri sestry, teda sme spolu štyri. Chcela som si v tom urobiť poriadok, zároveň tri sestry pripomínajú veľké významné dielo (poetka má na mysli divadelnú hru *Tri sestry* od Antona Pavloviča Čechova), tak som si z neho požičala ten záver: keby sme vedeli. Uložila som to podľa toho, že my baby máme kamošky, fun-

gujeme v rôznych vzťahoch, ale sestra je predsa len ten človek z detskej izby, čo vie o tebe všetko. Chcela som dať hold svojim ségram. Teraz, keď sa dívam na tú báseň, vadí mi, že má štyri strofy. Mohla mať tiež tri, ale zase my sme štyri tak to sedí aj v tej forme. Spolu tančujeme, bláznime sa, ale spolu máme aj čosi také ťažké.

HODNOTIACA DISKUSIA O RECITAČNÝCH KOLEKTÍVOCH A DIVADLÁCH POÉZIE MLÁDEŽE A DOSPELÝCH

Text: Alexandra Múdra
Foto: Michal Lašut

Odborná porota: Diana Laciaková,
Alena Weisel Leľková, Karol Horváth

NEKONDENZOVANÝ CHROMOZÓM

Karol Horváth: To, čo som videl, mi bolo sympatické. Všetko, čo vo vás je, na mňa kričalo. Videl som tam kožuchy, od ktorých sa to odvíja. Videl som tam zbavovanie sa kožuchov. Ešte tam bolo dačo, čo si netrúfam teraz pomenovať. Hudba, ktorú mám rád, aby som bol presnejší. A rozhodne sa snaží komunikovať s tou časťou mňa, ktorú by som nenazval melancholickou. A potom tam vidím tie rastliny, o ktorých som uvažoval, či sú umelé alebo sú tesne pred smrťou. Ja večne čítam o tom, akú má mesiac nekonečnú silu, že minimálne polovičnú časť našej populácie ovplyvňuje – hovorím o ženách, ako ich ovplyvňuje v ich menštruačnom cykle. Ten kolobeh, že mám kožuch, mám starú mamu, idem sa toho zbaviť... To na záver prináša iba chaos a dezilúziu do ľudskej duše, ale ja netvrdím, že to tak musí byť. Rovnako je veľmi dôležitý samotný proces odhaľovania, ako aj to, čo je tam skryté. Ja napríklad pri šúpaní cibule plačem. Keď ako režisér si nastavím dobré, masťné hlasy, šupnem tam Rúfusa, Miľa Kráľa a Vajdu, ale ak kričia jeden cez druhého, bude z toho jedna veľká guča. A ešte vám ďakujem za to, že ste ma donútili uvažovať, akým kvetom bola moja mama – bol to muškát.

Diana Laciaková: Takže ty si skončil.

Karol Horváth: Hej. (založí si ruky)

Alena Weisel Leľková: My sme vám tu niečo nechali, je to veľký bordel.

Karol Horváth: Ja si myslím, že ja som tu nikomu nič nenechal.

Alena Weisel Leľková: ...že mám všelijaké komplexy atď., ale vy ste nám to proste dali všetko natvrdo. Prosto ten chaos tam zvíťazil a tá poézia sa tam neukázala.

Diana Laciaková: Pri tej miere expresivity je toto už ďalšia „džšš“, vieš, že „džššš“.

S3

S3: Dobrý deň. (smiech, sadnú si všetky tri pred trojčlennú porotu ako pred štátnicovú či maturitnú komisiu)

Diana Laciaková: Dobrý deň, chcete si vytiahnuť aj otázku?

Karol Horváth: Ony si prišli vytiahnuť odpoveď.

Diana Laciaková: Občas z tých závesov motám vrkoče a rozmyšľam, či idem dnu alebo von... Karol dobre povedal, že to bolo ako v Startreku, že cestujete v priestore a čase...

Karol Horváth: Len v priestore.

Diana Laciaková: Keď už bordel, tak poriadny.

Aký záver si z toho máme zobrať, že tu máme sedieť a pozeráť sa na to?

KNIŽNÝ KÚTIK

Text: Alfréd Tóth

Karol D. Horváth (spisovateľ a porotca)

Venedikt Jerofejev: Moskva – Petušky
(Slovart, 2003)
Milujem tu knihu, milujem.
Je to geniálne dielo.

Martina Mesárošová (riaditeľka MsKS)

Jozef Banáš – Brebijem sa! Štefánik
(Ikar, 2018)
Román o Štefánikovi, pre mňa veľmi
pútavo napísaný.

Silvia Bartáková (tajomníčka poroty)

Ernest Hemingway – Pohyblivý sviatok
(Slovenský spisovateľ, 2000)
Útla knižočka, ale veľmi príjemná a očisťujú-
ca. Vhodné pre chvíle, kedy mám plnú hlavu
rôznych myšlienok alebo po náročnejšom
pracovnom období. Čítala som ju niekoľko-
krát.

**Marek Lupták (herec, režisér
a rozhlasový moderátor)**

Nedávno som objavil **Ericha Kästnera**
a najmä jeho poéziu pre dospelých.
Som pomerne prekvapený, že jeho pro-
zaické diela nie sú recitované viac. Zdá sa
mi, že to má svoj humor, skrátka, myslím
si, že by ho ľudia mali objaviť. Ešte by som
odporučil najnovšiu básnickú zbierku **Erika**
Jakuba Grocha: Viety. Je však veľmi ťažký
na interpretáciu, ale ak by vyšla, bol by som
veľmi rád.

Adela Hirčáková (recitátorka)

Ivana Gibová: Babička
(Občianske združenie Vlňa,
Drewo a srd, 2023)

Je to podľa mňa neskutočne dobré vyobra-
zenie života v trojgeneračnej domácnosti
na východe Slovenska, kde si nikto neuve-
domuje, že dieťa má svoje vlastné pocity.
Dospelým je to v istom zmysle jedno a je
to dobrý pohľad dovnútra dieťaťa, ktoré žije
v ťažkom prostredí.

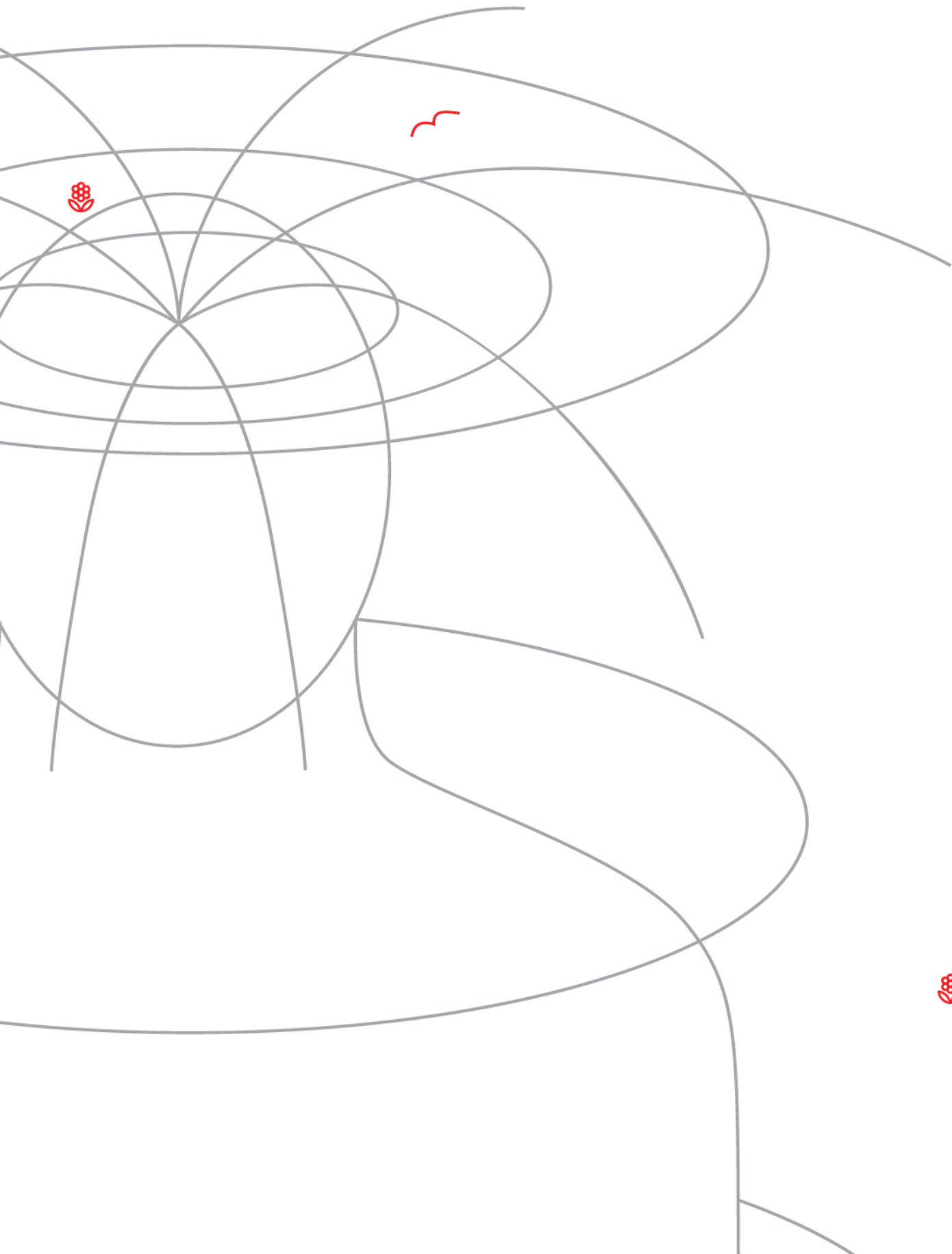
Branislav Balogh (poverený riaditeľ SLC)

Cestou vo vlaku som si prečítal knihu od
Viťa Staviarského: Motýľovci (Staviarsky
production, s.r.o., 2024), ktorá ma oslovila
svojou autenticitou, citlivosťou a schopnos-
ťou veľkého spoločenského presahu.
Som rád, že sa tento rok dostala do nominá-
cie ceny René.

DS ÚNIKOVÝ VÝCHOD

T ako tablet, v ktorom strácam tvár. Ja.
Počujem dobre, čo to stvára svet a ako
sa takmer všetci akciovo tvária...
Hovorím s kráľíkom, tak naozaj som pako?
Jarko

DS ÚNIKOVÝ VÝCHOD, ZUŠ, VEĽKÝ KRTÍŠ ANNA HÖGLUNDOVÁ – ROZHOVORY S KRÁLIKOM

Z KNIHY: O TOMTO SA ČLOVEK
ROZPRÁVA LEN S KRÁLIKMI

RÉŽIA: SILVIA SVÁKUSOVÁ

Text: Alfréd Tóth
Foto: Michal Lašut

Vo vašej inscenácii mohli diváci vidieť, s použitím tabletov a smartfónov, video spomienky. Použila si svoj osobný archív alebo samotných hercov?

Ide vyslovene o video spomienky detí, ktoré vstupujú, aby im to bolo blízke a reflektovalo ich vnímanie témy ako takej.

Ako ste sa dopracovali ku knihe, ktorá poslúžila ako podklad pre inscenáciu a poskytla možnosť vložiť aj svoje skúsenosti k danej téme?

Knižná predloha sa k nám dostala ako cena za umiestnenie v nejakej súťaži. Nespomeniem si, v ktorej presne. Chvalabohu sa k nám dostávajú kvalitné knihy. Tento text nás zaujal najviac, pretože bol metaforický, symbolický, filozofický, a taký veľa zahalujúci, ale zároveň veľavravný. Deti cítili, že je to niečo veľmi dôležité. Pri rozbore a rozhovore sme prichádzali na otázky a odpovede, prečo je ten chlapec iný, prečo je vyčlenený, prečo vníma úplne inak, prečo počuje až príliš dobre a na základe týchto otázok sa decká dopracova-

li k odpovedi. Všetko to začína kdesi na začiatku v rodine, kde sa narodí dieťa, ktoré nie je odvímané rodičmi, ktorí vďaka svojim problémom nedokážu vnímať problém, inakosť svojho dieťaťa. Začína sa na-balovať snehová guľa, ktorá je stále väčšia a väčšia, až monštruózna. A keď naberie katastrofické rozmery, má to vplyv na celú spoločnosť.

Aké sú ohlasy na predstavenie? Naučila si sa na inscenácii niečo nové, čo ťa obohatilo?

Obohacuje ma každá tvorba, ale práca na tejto inscenácii bola pre mňa trochu zážitkom pre to, ako to deti prežívali, ako ten súbor bol zjednotený a ako mali silnú potrebu o tom rozprávať a hľadať tie momenty v knižnej predlohe.

V inscenácii vystupuje aj plyšový králik. Má tento herec aj meno?

(Jemný smiech) Tento náš herec je králik. Veľmi nekre-atívne pomenovaný. Je to králik.

O ŤAŽKOSTIACH DOSPIEVANIA

Text: Miron Pukan
Foto: Michal Lašut

Disponovaní mládežníci divadelného súboru Únikový východ z Veľkého Krtíša spolu s režisérkou Sílviou Svákusovou sa v tomto prípade rozhodli z poetického a súčasne drásavého viacnásobne kódovaného textu O tomto sa človek rozpráva len s kráľíkmi švédskej spisovateľky Anna Höglundovej vydestilovať tie motívy, ktoré by tvorili bazálnu sujetovú inscenačnú líniu rozvíjajúcu mimoriadne dojímavý príbeh ako isté podobenstvo o vnímaní sveta trinásťročným protagonistom. Za slovami a obrazmi sa dotýka toho, čo je v človeku najviac skryté, zranené. Nebojí sa pomenovať ťaživé emócie, ale zároveň ukazuje, že nemusia byť konečné. Rozprávač tejto knihy (a neraz aj inscenácie, hoci do tejto roly vstupujú aj ďalšie postavy – ďalší „kráľici“ života) má pocit, že každý je pre seba najväčším nepriateľom, ale postupne zisťuje, že ak je všetko zároveň svojim opakom, tak každý môže byť pre seba aj najlepším priateľom (škoda, že sa v inscenácii v latentnej podprahovej rovine neobjavilo viac sekvencií tematizujúcich ambivalentnosť pocitov smerujúcich k istej nádeji, pozitívnejšiemu životnému pólu hlavného hrdinu).

Tým, že divadelný scenár tvorcovia kreovali predovšetkým na princípe striedania monologických výpovedí protagonistu s kolektívnymi, neraz až chóricky tvarovanými pasážami, ktoré boli niekedy viac, inokedy menej diferencované, ďalej prerývanými aj aktualizáciami alúzií (napr. bomby v školách, útoky študentov na svojich vyučujúcich a i.), v rámci celku inscenačného tvaru, popretkávaného detskými riekankami, vypočítankami či rozličnými hrami, predurčili aj jeho samotný charakter, poetiku i estetiku, ktorá pozvoľna podľahla istej monotónnosti. Zdá sa, že sa samotné textové východisko stalo do istej miery aj „determi-

nantom“ výberu výrazových prostriedkov mladých interpretov, ktorými spočiatku dokázali citlivo budovať napätie, tajomstvo, rozvíjať dramatický konflikt najmä na úrovni mikromizanscén, no tým, že sa príbehový motívový raster rozrastal do širších aj digresívnych línií, začalo sa výrazivo čiastočne opakovať a inscenačná výpoveď sa do istej miery oslabila a sploštila, ba chvíľami pôsobila trochu ako divadlo „a la téza“. Akcentovaná mohla byť interpretmi ešte väčšia variabilita i kontrastnosť výrazu, žiadal by sa možno ešte väčší odstup od prezentovanej témy cez hlbšie rozvíjaný ľudský princíp, vnútornej dynamike inscenácie by tiež pomohli výraznejšie temporytmické zmeny, ktoré by na pozadí závažnosti a aktuálnosti artikulovaných tematických okruhov (pocit odlíšnosti, inakosti, odcudzenia, vylúčenia, potreba zaradenia sa do komunity atď.) boli intenzívnym dramatickým náprotivkom k introspektívnym poryvom jedinečnosti a krehkosti ľudskej osobnosti v tomto zložitom vývinovom období. Preto aj tie dramaticky kľúčové pasáže, ktoré by mohli vnieť do tohto tvaru inú zážitkovosť, z(a)mraziť diváka či vyvolať v ňom možno katarzný rozmer, ostali v takmer identickej tonalite ako niektoré budované divadelné obrazy spomínanej inscenácie jej aktérmi.

Napriek tomu interpretačná disponovanosť súboru, polyfunkčná práca mladých interpretov so scénickým mobiliárom (napr. rám, mobily, tablety), viacvrstvovým zvukovým a hudobným plánom, schopnosť minimalistickými prostriedkami (aj v symbolickej alebo synechdochickej rovine) vyvolať pomerne intenzívny zážitok u diváka a ich úsilie o uchopenie nadčasovej témy, vyrastajúcej z literárne kvalitnej predlohy, sú pre túto inscenáciu viac než evidentné.

HODNOTENIE POROTY

OZNAMY, INZERÁTY A INÉ

IDENTIFIKUJTE VŠETKY KALKY V MIKROPRÍBEHU

Identifikujte všetky kalky v mikropříbehu
V jeden krásny deň v čakárni u doktora: Čakám týž-
deň, čakám rok, čakám aspoň na termín. Nuž čo, mys-
líte, že Rímska ríša bola vybudovaná za jeden deň?
Pozriem na iných ľudí, ako zabíjajú čas. Nie je to môj
biznis, no snád' sa niečo priučím. Keď si v Ríme, rob to,
čo robia Rimania.

OSPRAVEDLNENIE

Drahá Alžbeta Tokošová, ospravedlňujeme sa, že ťa
porotkyňa v minulom čísle omylom presťahovala
zo Senice do Stupavy.

POŠTA PRE MŇA

Hľadám nešťastnú lásku.
Značka: Šťastný básnik.

MILICA JE LÚCKE

Zvoľte správnu variantu nasledujúcej vety*
:

- a) Kvôli tebe zas prídem neskoro.
- b) Pre teba zas prídem neskoro.
- c) Po teba zas prídem neskoro.
- d) Vďaka tebe zas prídem neskoro.

*V znení úlohy nájdite chybu.

ZHÁŇAM

Hľadám takú žltú knihu o marketingu,
ale neviem, ako sa volá.

ÚPRIMNÉ OBAVY A SKORÉ UZDRAVENIE

V minulom čísle sme sa dozvedeli, že Milica je Lucke.
Dúfame, že sú obe v poriadku.

M. HĽADÁ

Naposledy som čítala knihu Ján Pavol I./
Neviete mi niekto zohnať I.?

DENNÍK ANONYMNÉHO POZOROVATEĽA

DEŇ 2.

Všetky udalosti, príbehy a osobnosti v tomto denníku sú pravdivé a necenzúrované. Ale k ochrane známych Kubínskych osôb pristupujeme v rámci nejakého GDPR...

08:20

Bežím na raňajky. Čas mi zostáva už len na hltanie, žutie si necháme na čas presunu z Parku do MsKS. Ak si mám vybrať, či uprednostním spánok alebo predĺžený čas rozpadu poživín na živiny, až napokon na viny, vyberám si spánok, pretože keď začnete rozkladať spánok, nemôže vám vyjsť žiadna vina, len čistý pán, áno alebo ok. A na tom predsa nemôže byť nič zlé.

08:46

Každé ráno majú otvorenú terasu a je možné vyniesť si raňajky na vonkajší stôl. Tentokrát, keď sa naozaj ponáhľam, sú posuvné dvere zavreté a ja dnes nemám chuť naplniť podstatu svojho znamenia zverokruhu. Nič to, mňa by už zabilo len viac kofeínu, takže v poriadku, ale nie som jedna z tých, čo sa idú poskladať z toho, aby denne naplnili nejaký exaktné empiricky ~~vyskúmaný~~ vykonštruovaný počet krokov, lebo im z toho idú vybuchnúť inteligentné hodinky. Inak, keď sme už pri umelej inteligencii... Uháňam a prehlíadam piktogramy vyvesené na cedulke na začiatku mosta. Na ceste späť mi už horela dlaň aj s rukávom, keďže som zakrývala svoje hriechy pred tým hore (pred okom kamery, lebo sú nainštalované tesne pod strechou dreveného mosta, alebo teda asi pred tým, kto sa potom díva na tie kamerové záznamy). Takže aké z toho plyní ponaučenie?

08:53

Ísť okľukou, lebo aj tak mi ešte zvýšil čas. Alebo nabudúce stavať betónový most.

09:01

Karol Horváth mi na hodnotení kradne slová z úst. Veľmi sympatické. Aj by som mu to rada povedala, ale predbehli ma obe porotkyne a ja už zas musím bežať na predstavenie recitátorov I/. kategórie.

09:58

Sedím v divadelnej sále a čakám, čo sa bude diať. Teraz ticho, nemôžem písať, vypínam si všetky zvuky zariadenia, neustále sa mrvím v kresle a počúvam, sledujem...

10:57

A napokon sa aj tak udialo to, čo som nečakala. Dojatá utekám za deckami, chcem im povedať, aké boli skvelé a ako som sa bavila.

11:30

Kváziobedujem. No, skôr na obed čakám a pritom sa rozprávam s ľuďmi, čo majú k divadlu a recitácii bližšie ako ja.

12:30

Až teraz skutočne obedujem. Je nás tu ako nas... nastrúhanô.

12:56

Zas utekám v najlepšom, tentokrát na druhú časť recitácií I/. kategórie, a to by som mala ešte poriadne stráviť prvú časť (a obed)!

13:03

Pomaly sa do toho dostávam...

13:57

Revem už asi po druhýkrát. Predstavujem si, ako sa z tých detí musia dojímať ich sprievodkyne, vedúce, mentorky, lektorky, učiteľky, rodičia. Či sú na to zvyknuté a, povedzme, imúnne voči takýmto emocionálnym výbuchom, aké teraz neviem udržať ja, alebo či niekde tam vpredu dole niekto žmýka dušu ako ja. Fu, ani to nie sú moje deti a takto ma to dokáže zvalcovať... Ak sa podarí, nabudúce sa pôjdem radšej pozrieť na starších, nech ma zas dojmú iným spôsobom a doriadia úplne inými mechanizmami. Aby som bola kompletná.

14:04

Zas spovedám detiská. Nechcem fangirlovať, rôznymi spôsobmi sa to snažím zakryť, no podľa mňa ma majú prečítanú. Zato mi všetci ochotne dávajú rozhovory, možno len zo súcitu, alebo z ľútosti?

14:20

Chcem ísť spať.

14:22

Nejdem spať, ešte jeden posledný pokec s J. B., už po 58-krát.

15:00

Jasné, že nejdem spať. Utekám na rozборы, som zveda-
vá, čo na MOJE DETI povedia porotkyne. Hej, namota-
la som sa. A úplne zalúbila.

16:50

Ale teraz už fakt musím ísť spať, aspoň takého maličké-
ho šľofíka si hodiť.

17:11

Zas nič z toho. J. B. vie presviedčať. Dávajte si pozor.
Táto schopnosť môže postihnúť každého a rastie pria-
mo úmerne s nadobúdaním rozmanitých skúseností a
zážitkov.

18:10

Konečne na izbe. Už nest/ham spať, chystám sa na
predstavenie.

18:37

To už nest/ham. Tak ten šľofík.

19:10

Tentokrát už naozaj. Vychádzam z izby a kráčam
k MsKS.

19:23

Zoznamujem sa s Filípom. Má taký odveci prízvuk.
A namiesto slovenského dumavého „uuuuhmm“ čobí
„eeee“. Ako Španiel.

19:30

Záhada vyriešená. Je to Poliak.

19:56

Viete, čo majú spoločné Absynt a Absinth? Oboje
neponúkajú príjemné pocity. J. B. a A. T. nesúhlasia.

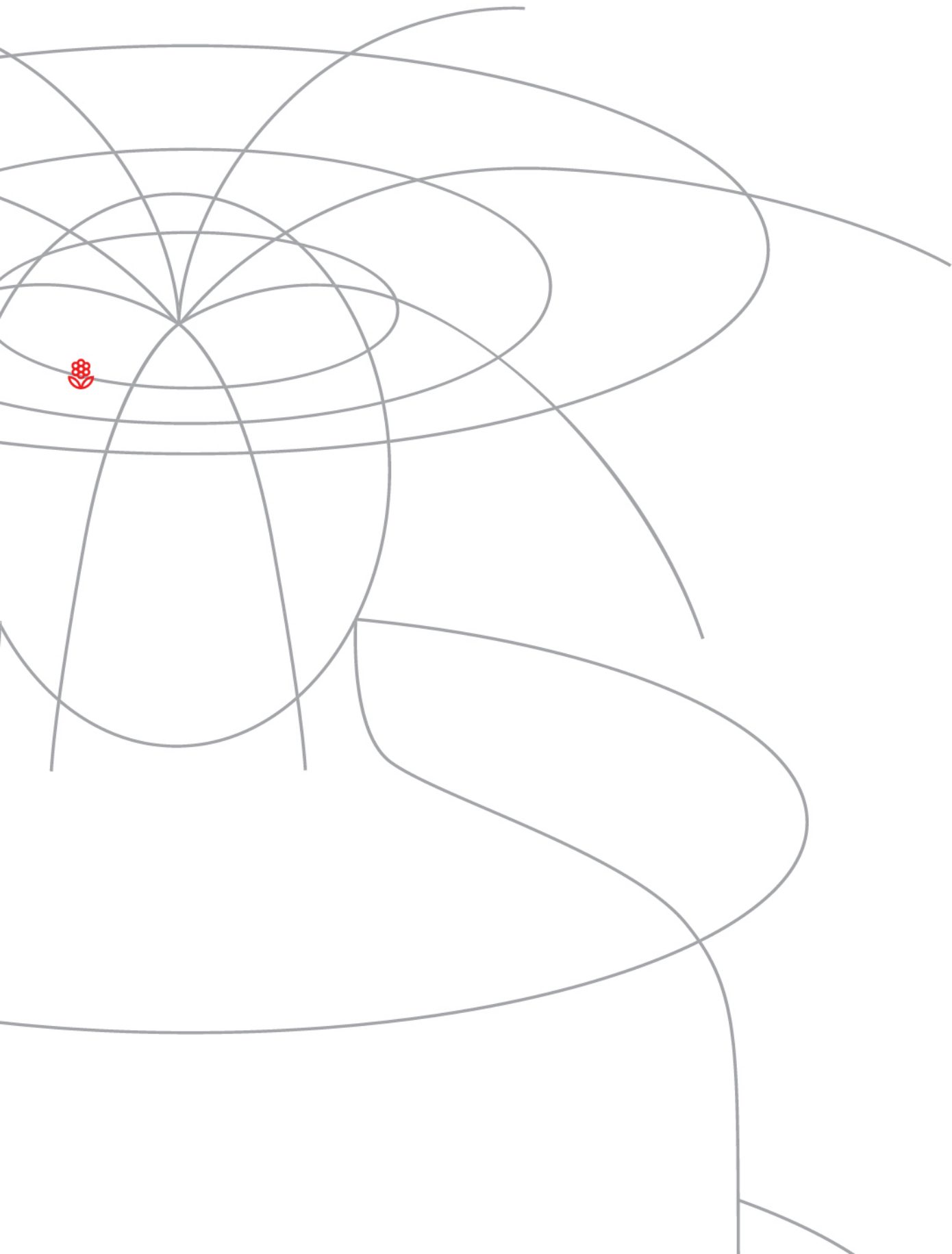
20:54

Ja mám rada príjemné veci, spraviť som dobre a večer
som uzavrela s V. J. (vídžej), D. J. (dídžej) a J. B.
(toto som čítala potíchu). Ďakujem!

DATÍV

Stratené detstvo ako dejstvo. Dedinut/va:
Ľuboško, babička, Anetka a Jarko. Vrav mi,
ako tá nerodina témy ukrýva,
že sú z tém prehlboké traumy.

Jarko

DATÍV, ZUŠ J. ROSINSKÉHO, NITRA I. GIBOVÁ -TRI STRATENÉ DETSTVÁ

RÉŽIA: MARICA ŠIŠKOVÁ

Text: Dušan Jablonský
Foto: Michal Lašut

Pre mnohých, možno väčšinu, ľudí je detstvo spojené so spomienkami na idylický čas bezstarostnosti, hier, kamarátstiev a dobrodružstiev. Vy ste sa rozhodli ukázať pravý opak. Prečo?

Asi sa stretla téma tej knihy so súborom, ktorý s tým má osobné skúsenosti. Nemyslím s atmosférou deväťdesiatych rokov, ale s témou alkoholu. Tak silno to v súbore zarezovalo, že som videla, že decká presne vedia, o čom tá Ivana hovorí. Ako to funguje v rodine, keď sa toto deje. Keď je otec alkoholik, matka je pasívna. Ako sa rodina rozkladá a ako to vnímajú deti. Niektorí členovia súboru to majú prežité a presne to vedeli popísať. Bolo to tak, že ja som proste videla, že možnože keď budeme s tou témou pracovať, keď sa s ňou popasujeme umelecky, že možno im to pomôže aj osobnostne. Nejak sa cez to prehrýzť, spoznať, že sa to dá.

Bola to teda trochu aj terapia?

Samozrejme, že je super, keď divadlo pomáha v rámci terapie, ale chcela som, aby to bola regulárna inscenácia. Aby to nebola len terapia. Aj keď to „len“ hovorím s veľkým rešpektom. Proste, naozaj som chcela, aby to bola normálna inscenácia.

Ale predsa len, dostávaš od detí nejakú spätnú väzbu, že práca na tých inscenáciách, tá katarzia, ktorú prežívajú pri tej tvorbe im pomáha, že sa vedú vzchopiť a vedú bojovať s problémami, s ktorými sa v živote stretávajú?

Nechcem byť úplne osobná, to by som si asi musela vypýtať povolenie od detí, ale presne to sa udialo. Tie moje deti pochopili, že život sa nekončí tými problémami, že majú nádej sa s nimi vysporiadať a v ich dospeláckom živote im táto skúsenosť môže pomôcť a posilniť ich. Že to nemusí byť iba slabina, ale

dokázali sa s tým popasovať, nastaviť si svoje limity v živote. Pretože už vo svojom mladom živote majú takú brutálnu skúsenosť, akoby malí trebárs tridsať rokov.

Ty si programovo vyberáš takéto náročné témy. Ja som to teraz sledoval nejakých 40-45 minút a bol to obrovský nápor na emócie, na rozmýšľanie. Ty si v tom celé mesiace. Musí to byť strašne psychicky vyčerpávajúce. Ako relaxuješ, ako tú ťažobu dostávaš z hlavy, z myšlienok, z podvedomia?

Jedna moja dobrá kamarátka, ktorá ma pozná, pozná moje rodinné zázemie, hovorí: „Marica, ty to môžeš robiť preto, lebo máš dobrú rodinu, máš dobrého muža, máš dobré deti.“ Proste to rodinné zázemie je naozaj také, že ja som šťastná a po tom emočnom a psychickom vypätí prídem do toho bezpečia a dokážem to zo seba vyplaviť. Aj keď je to niekedy ťažké, pretože na tých hodinách sa udejú veci, ktoré spôsobia, že v noci nespím, lebo sa to ešte niekde ukladá v hlave. Neviem si predstaviť, že keby som doma mala nejaký problém, že by som toto dávala.

Neláka ťa niekedy urobiť pravý opak, nejaký úlet, nejakú komédiu. Možno s určitým hlbším odkazom, ale predsa len veselú?

Jasné, že láka. Ja som už urobila pár úletov. Robili sme napríklad Mrázika so živou punkovou hudbou, kde som vymenila postavy – Nastenku hral chlapec a Ivana veľmi pekná, dobre stavaná dievčina. Zasmiali sme sa, ale ja to mám pri tvorbe nastavené tak, že radšej idem do tých hlbších tém. Aby som z toho mala aj ja nejaký hlbší zážitok.

Text: Dušan Jablonský

Foto: Michal Lašut

JEDNOU VETOU (AUTOCHARAKTERISTIKY)

Divadlo

Dat/v

Potrebujeme jesť, prestávky a antistresové hračky a inak máme radi... máme sa radi!

NEŠTANDARDNÁ RODINA?

Text: Alena Weisel Lelková
Foto: Michal Lašut

Ivana Gibová, víťazka ceny Anasoft litera za rok 2024, inšpirovala románom o svojom detstve a dospievaní súbor Datív a ich režisérku Maricu Šiškovú k vzniku inscenácie Tri stratené detstvá. Ocenený román Babička, rámcovaný pohrebom blízkej osoby, otvára spomienky na život v rodine, kde zďaleka nebolo všetko ružové a Magda, hlavná postava príbehu, sa s odstupom času nanovo pozerá na seba samu v nej a na to, ako ju vzťahy a udalosti vyformovali do podoby mladej ženy, ktorou v súčasnosti je. Otec alkoholik, matka submisívne utiahnutá nielen pred svojím mužom, ale aj svojou dominantnou matkou, ktorá má na hony ďaleko od romantizujúcej Babičky B. Němcovej a voči ktorej sa aj autorka románu jeho názvom ironicky vymedziła. Deti nemajú vo výchove ideálne vzory, chýba vzájomné porozumenie a citová podpora. Na príbehu Magdy tak vidíme, ako ťažko potom človek odoláva sebadeštruktívnym sklonom, alebo ako ľahko sa môže stať napríklad aj obeťou manipulátorov, či sexuálnych predátorov. Inscenácia súboru Datív, má tiež svoju hlavnú hrdinku Magdu, ale po jej boku vystupuje zástup ďalších detí, ktoré na javisku fungujú v podobe chóru. Niekedy s replikami Magdy, inokedy rečou iných postáv, raz súhlasne, potom zas polemizujúco. Posúvajú dej spevom, detskými

riekankami, ale i opernými áriami Marie Callas, ktoré babička tak milovala, často sa rokmi drsného detstva s ľahkosťou pretancujú. S hlavnou hrdinkou tvoria dynamický celok, ktorý prechodmi z obrazu do obrazu situačne nepredvídateľne a inscenačne zaujímavo mení svoje kontúry. Drevená lavica, žltý lavór a desiatky detských papučiek sú na štvorci čierneho baletizolu jediným scénickým výrazivom, s ktorým sa súboru darí z prozaickej predlohy skladať na javisku poéziu. Čarovné sú momenty, keď sa látka predlohy interpretuje kontrastným spôsobom (operné árie na pohrebe matky prerývané vrzgotom drevenej lavice, plačúci chór a jedenie tresky s rožkom, dramatický útek vyjadrený spomaleným pohybom desiatok detských papučiek). Interpretácií náročných situácií zo života hlavnej hrdinky nesvedčí prehnaný súcitiť a smútok, práve naopak.

V kolektívnom nasadení a osobnej zainteresovanosti súboru sa podarilo diváka vtiahnuť do príbehu Magdinej, na prvý pohľad neštandardnej rodiny, ktorý však bol vo svojich zdedených vzorcoch správania vystopovateľný v mnohých slovenských rodinách. Spomínali sme spolu s nimi na svoje detstvá a niektorí sme, dúfam, svoje malé ja aj láskavo potľapkali po pleci.

HODNOTENIE POROTY

SPRIEVODNÝ PROGRAM:

PREDNÁŠKA ZAKLADATEĽOV VYDAVATEĽSTVA ABSYNT NIKDY V ŽIVOTE SOM NEBOL VÁŠNIVÝ ČITATEĽ...

Text: Alexandra Múdra
Foto: Michal Lašut

Jedným z podujatí v rámci sprievodného programu bola aj prednáška s jedným zo zakladateľov a zároveň majiteľov vydavateľstva Absynt, Filipom Ostrowským. Literárny večer patril próze, špecificky žánru reportáže. V polkruhu sa stretli Filipovi priatelia, fanúšikovia aj horliví čitatelia, dychtívi po ďalších tituloch. Filip Ostrowský je spoluzakladateľ vydavateľstva Absynt, kde spolupracuje s kolegom Jurajom Koudelom. Stará sa o komunikáciu s agentmi a vydavateľmi, no zodpovedá aj za reklamu a marketing. Reportážna literatúra

ho oslovila kedysi dávno, na dovolenke pri Baltskom mori, bola to Fulbalová vojna Ryszarda Kapuścińskiego, ktorú potajomky vytiahol rodičom z kufra v domnení, že si ako športový nadšenec prečíta čo-to o tejto kolektívnej hre. Filip pochádza z Krakowa, no k Dolnému Kubínu ho viaže srdcová záležitosť – jeho manželka. Filip sa na Hviezdoslavovom Kubíne dokonca pred 15 rokmi zúčastnil. Jeho pozornosť však vtedy (viac než Kubínu) svedčala Lidke.

Alfréd Tóth, ktorý diskusiu (či skôr besedu) s Filipom moderoval, sa ho pýtal na jeho začiatky a motivácie založiť vydavateľstvo zamerané na reportážnu literatúru práve na Slovensku, kde tento žáner nie je taký populárny ako v Poľsku. Na Slovensku až do roka 2015 neexistovalo vydavateľstvo, ktoré by bolo programovo zamerané na vydávanie takýchto textov. „Keby som vedel to, čo viem dnes, asi by som sa v živote neodvážil založiť vydavateľstvo, lebo sme do toho šli úplne naivným spôsobom. Bolo tam viac vášne a vzájomného presvedčania sa ako vedomostí a znalostí,“ prezradil Filip. Ja len dodám, že za túto naivitu ďakujem. Prvá kniha, ktorú Absynt vydal v marci 2015, bola Oči zasypané pieskom, o izraelsko-palestínskom konflikte, ktorému sa v texte venoval poľský reportér Paweł Smoleński.

No a prečo názov Absynt? „Na túto otázku je niekoľko odpovedí, taká najjednoduchšia je, že napríklad v Zlatých stránkach sa to zobrazí hneď na začiatku. Druhá verzia je, že spolu s Jurajom Koudelom sme aj dosť dlho vymýšľali, čo všetko ideme robiť, a tak nejak okrem iných vznikol nápad, že keď chceme vydávať reportáže, ktoré sú veľmi často drsné a nepríjemné, tak aj Absynt je takým nepríjemným alkoholom, a preto by bol vhodným názvom.“ Aj napriek tomu, že Filip o sebe povedal, že nikdy nebol vášnivým čitateľom, jedným dychom priznal, že reportáže vždy schuti prežuje. Po desiatich rokoch z neistých začiatkov vyrástlo stabilné vydavateľstvo, v ktorom už nefigurujú len Filip a Juraj, a my sa tešíme, že ich v tejto bohumilej činnosti môžeme ako čitateľia podporovať.

71. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

INFO #3

© 2025

ŠÉFREDAKTOR:

JARKO BROZ

REDAKTORI:

DUŠAN JABLONSKÝ, PAVOL NÁTHER,
JULKA ORESKÁ, ALEXANDRA MÚDRA,
ALFRÉD TÓTH

GRAFICKÁ ÚPRAVA INFONOVÍN:

VIKTÓRIA JEHLÁROVÁ

V SPOLUPRÁCI S AUTORKOU

VIZUÁLNEJ IDENTITY:

LAURA MOROVSKÁ

VYDÁVA:

NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM,
BRATISLAVA & MESTSKÉ KULTÚRNE
STREDISKO, DOLNÝ KUBÍN

WWW.NOCKA.SK

WWW.MSKSDK.SK

FB/HVIEZDOSLAVOV KUBÍN